

Maria Prussak

"O rękopisach, cenzurze i warsztacie pisarskim >> Ziemi obiecanej

Biuletyn Polonistyczny 32/3-4 (114-115), 292

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KLEMM Waldemar: Dusze w niewoli. /W:/ Z domu niewoli. Sytuacja polityczna a kultura literacka w drugiej połowie XIX wieku. Red. J. Maciejewski. Wrocław 1988, Oss., PAN IBL, s. 197-219.

Autor zajmuje się - uznaną przez krytyków i badaczy, a więc na ogół lekceważoną - wczesną powieścią Bolesława Prusa "Dusze w niewoli". Stara się umotywić osobliwości kompozycyjne powieści, wskazuje związek przedstawionych w niej wydarzeń z konkretnymi faktami i datami pierwszych lat okresu powstaniowego. Przedstawia pierwowzór bohatera powieści - Karola Neumana, drzeworytnika redakcji "Kłosów", który przesłał Prusowi swoją rękopiśmienną autobiografię, po czym popełnił samobójstwo. Powieść Prusa pokazuje stan marazmu i zniewolenia społecznego w początkach lat 70-ych XIX wieku.

BP/114-115/53

Mar.P.

KOC Barbara: O rękopisach, cenzurze i warsztacie pisarskim "Ziemi obiecanej" Reymonta. "Przegląd Humanistyczny" 1988 nr 7 s. 151-163.

Z korespondencji Reymonta autorka artykułu wydobywa i komentuje fragmenty wnoszące nowe informacje związane z powstawaniem "Ziemi obiecanej". Brak rękopisu i brulionu powieści oraz sporadyczne wiadomości o kłopotach pisarza z cenzurą pozwalają przypuszczać, że cenzura skonfiskowała duże fragmenty utworu, zatrzymała też czystopis. W listach Reymonta znalazły się też, uzupełniające zawarty w powieści obraz Łodzi, fragmenty pokazujące fascynację i odrazę do wielkomiejskich pejzaży i środowisk Londynu, Paryża, Warszawy, zainteresowanie techniką, opisy pracy maszyn.

BP/114-115/54

Mar.P.